

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/323
1136 S. AvK/169

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/10141

Karar No. 2022/9947

Tarihi: 20.09.2022

- **AVUKATLIK ÜCRETİ**
- **ONDAN FAZLA İŞÇİ ADINA AÇILAN SERİ DAVALARDA AVUKATLIK ÜCRETİNİN HER BİR DOSYA İÇİN AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİNDEKİ TUTARIN %50'SİNE KARAR VERİLECEĞİ**

ÖZETİ: Yargılama giderlerinden sayılan ve 6100 sayılı Kanun'un 323 üncü, 1136 sayılı Kanun'un 169 uncu ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 1 inci maddelerinde düzenlenen, ancak müstakil bir varlığı olmayan ve ait olduğu davanın konusunu teşkil eden hak ve alacağa sıkı sıkıya bağlı bulunan avukatlık ücretinin, davada haksız çıkan tarafa yükletilmesi gerekir. Zira, haksız davranışta bulunan bir kimsenin, bu haksız davranışının bütün sonuçlarından sorumlu tutulması, hukukun genel kurallarındandır. Kural olarak davada haklı çıkan taraf kendisini vekil ile temsil ettirmiş ise, vekalet ücreti diğer yargılama giderleri gibi haksız çıkan taraftan alınarak haklı çıkan tarafa verilir. Her iki tarafın kısmen haklı kısmen haksız çıkması durumunda, her iki taraf ayrı ayrı vekalet ücretinden sorumlu tutulacak, vekalet ücreti kabul edilen miktara göre davacı yararına, reddedilen miktara göre ise davalı yararına hüküm altına alınacaktır.

Kanun yararına temyize konu uyuşmazlıkta, aralarında davacının da bulunduğu ondan fazla işçinin uyuşmazlık konusu dosyanın davalılarını taraf göstererek açtıkları bir kısım işçilik alacaklarının tahsiline ilişkin davalarda; tüm duruşmaların aynı gün aynı mahkemede yapıldığı

ve davaların ihtiyari dava arkadaşlığının bir türü olan seri dava şeklinde görülerek hüküm altına alındığı anlaşılmış olup karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 22 nci maddesi uyarınca; toplamda elli dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %50'si oranında vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiği halde bu husus gözetilmeksizin hatalı hukuki değerlendirme ile davacı lehine tam vekalet ücretine hükmedilmesi yerinde görülmemiştir.

DAVA: Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen alacak davasında davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 11.08.2016-24.01.2019 tarihleri arasında davalı alt işveren Şirket nezdinde diğer davalı asıl işveren VİA DMC Gayrimenkul Yönetim Hiz. A.Ş. işyerinde özel güvenlik görevlisi olarak çalıştığını, müvekkilinin ücretinin sürekli gecikmeli yatırıldığını, son 2 aya ait ücretin ödenmediğini, müvekkilinin yol ücretinin elden ödendiğini, bu şekilde sigorta bildiriminin eksik yapıldığını, işyerinde haftalık 45 saati aşan çalışmalar yaptığını, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde vardiyası gelince çalıştığını, müvekkilinin molalarını tam kullanmadığını, müvekkiline görevinin dışında kalan işler yaptırıldığını, işyerinde psikolojik taciz ve baskı olduğunu, müvekkilinin yıllık izinlerini kullanmadığını ve yukarıda sayılan haklı sebeplere binaen iş sözleşmesini 24.01.2019 tarihinde eylemli olarak feshettiğini, arabuluculuğa başvurulduğunu ancak anlaşma sağlanamadığını, müvekkilinin kıdem tazminatı, yıllık izin ücreti alacağı talepleri ile ilgili kısmi dava, diğer alacaklar olan fazla çalışma ücreti alacağı, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağı talepleri ile ilgili olarak belirsiz alacak davası açtıklarını beyanla fazlaya ilişkin talep ve dava haklarını saklı tutarak dava konusu alacakların davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsilin e karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı VİA DMC Gayrimenkul Yönetim Hiz. A.Ş. vekili cevap dilekçesinde; husumet itirazında bulduklarını, müvekkili Şirketin diğer davalı Şirket SCS Güvenlik Hizmetleri Dan. Hiz. Tic. Ltd. Şti.'den hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde kurulu ticari ilişki uyarınca güvenlik hizmetleri satın aldığını, müvekkili Şirket ile diğer davalı Şirket arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin olmadığını, davacının diğer davalı Şirketinin çalışanı olduğunu, müvekkili Şirket ile davacı

arasında herhangi bir şekilde iş ilişkisi kurmayı sağlayacak bir sözleşme veya ilişki bulunmadığını, müvekkili Şirketin işçileri ile ilgili yönetim hakkı olmadığını, işçilerini işe alım ve işten çıkarma yetkisi bulunmadığını, diğer davalı Şirketten aldıkları bilgilere göre davacının iş sözleşmesini hiçbir haklı neden göstermeksizin feshettiğini, işçinin tüm ücretlerinin, fazla çalışma ücretlerinin, yıllık izin ücretlerinin zamanında ve eksiksiz olarak banka hesabı üzerinden öndendiğini, elden herhangi bir ödeme yapılmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

2. Davalı SCS Güvenlik Sistemleri Dan. Hiz. Tic. Ltd. Şti. vekili cevap dilekçesinde; zamaşımı definde bulduklarını, davanın belirsiz alacak davası olarak açılmasında hukuki yarar bulunmadığını, davacının müvekkili Şirkette 24.01.2019 tarihine kadar çalıştığını, davacı ile birlikte davaları görülen 24 işçinin haksız olarak işyerini terk ederek istifa ettiğini, müvekkilini zarara uğrattıklarını, sayılan fesih sebeplerinin gerçeği yansıtmadığını, davacının ücretlerinin zamanında öndendiğini, gerçek net ücretinin ücret bordrolarında yazan rakamlar olduğunu, bordro ya da banka ödemesi harici herhangi bir ödeme yapılmadığını, müvekkili Şirketin 2019 yılı itibarı ile çalışanlarına yol ücreti vermeye karar verdiğini, bu durumu bordrolarına yansıttığını, daha önce yol ücreti adı altında elden ödeme yapılmadığını, fazla çalışma durumu olmadığını, haksız fesih sebebi ile davalıların kıdem tazminatına hak kazanamayacağını, davalıların 24.01.2019 tarihinde işe giriş saatinde işyerine girişi gerçekleştirmiş olmalarına rağmen görev yerlerine gitmediklerini, toplu olarak işyerinde eylem yaparak çalışmadıklarını, bu toplu eylemin grev niteliğinde olduğunu, özel güvenlik görevlilerinin grev yapamayacağını, müvekkilinin fazla çalışma olduğu takdirde bordrolara yansıtıp ödemesini banka aracılığı ile yaptığını, müvekkili Şirkette üç vardiya sisteminin uygulandığını, davacının fazla çalışma alacağı bulunmadığını, davacı ulusal bayram ve genel tatil çalışması gerçekleştirmişse karşılığının ücret bordrosunda tahakkuk ettirildiğini, davacının tüm yıllık izinlerinin sözleşmenin feshinden önce kullandırıldığını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ VE BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARLARI

1. İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının 11.08.2016-24.01.2019 tarihleri arasında 2 yıl, 5 ay, 13 gün davalı SCS Güvenlik Şirketinde çalıştığı hususunda ihtilaf bulunmadığı, yine yargılama aşamasında kıdem tazminatı alacağına ilişkin kısmi ödeme yapıldığından iş sözleşmesinin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona erdiğinin de uyuşmazlık konusu olmadığı, davalılar arasında asıl - alt işveren ilişkisi bulunduğu, davacının işçilik alacaklarından davalıların müteselsilen sorumlu oldukları, tanık beyanları, emsal ücret araştırması ve yapılan işin niteliği de gözetilerek davacının son aylık brüt ücretinin 3.006,00 TL, giydirilmiş brüt ücretinin ise 3.561,00 TL olduğu kanaatine varıldığı, tanık beyanlarına göre dava konusu fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil çalışmalarının ispatlandığı, davacıya kullandırıldığı ispat edilemeyen 1

günlük yıllık ücretli izin alacağına bulunduğu, yargılama devam ederken dava konusu alacaklara ilişkin yapılan kısmi ödemelerin değerlendirildiği gerekçesi ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

2. İlk Derece Mahkemesi kararı istinaf yolu açık olarak verilmiştir.

3. İlk Derece Mahkemesi kararına karşı davalılar vekillerince istinaf yoluna başvurulmuştur.

4. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesinin 27.10.2021 tarihli ve 2021/3016 Esas, 2021/2023 Karar sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesince verilen kararın davalılar yönünden kabul edilen miktar itibarıyla kesin olduğundan bahisle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 341 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince taraflar vekillerinin istinaf dilekçelerinin reddine dair kesin olmak üzere karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı temyiz dilekçesinde; davalı alt işveren Şirketin elemanı olarak diğer davalı asıl işverene ait işyerinde iş sözleşmesi kapsamında çalışan davacının ödenmeyen işçilik alacaklarının tahsiline karar verilmesinin istendiğini, İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verildiğini ve kararın kesin olduğunu, dosya kapsamından aynı işverenlere karşı aynı mahkemede açılmış olan ondan fazla dava bulunduğu ve yapılan yargılama neticesinde davanın kısmen kabulüne karar verildiğini, davacı taraf lehine karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde belirtilen maktu 4.080,00 TL vekalet ücreti takdir edildiğini, İlk Derece Mahkemesince aynı mahkemede aynı işverenlere karşı ondan fazla seri mahiyette dava açıldığı ve duruşmalarının da aynı gün yapıldığı gözetilip karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası ve 22 nci maddeleri dikkate alınarak vekalet ücretine hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde tam vekalet ücretine hükmedilmiş olmasının usul ve kanuna aykırı olduğunu belirterek kararın kanun yararına temyizen incelenerek bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, seri dava olarak görülen dosyalar yönünden davacı lehine hükmedilen vekalet ücretinde, bu husus gözetilmeksizin karar verilip verilmediği noktasındadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 6100 sayılı Kanun'un "Yargılama giderlerinin kapsamı" kenar başlıklı 323 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde yer alan düzenlemeye göre "Vekille takip edilen davalarda kanun gereğince takdir olunacak vekâlet ücreti" yargılama giderleri arasında sayılmıştır.

4. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun (1136 sayılı Kanun) "Yargı mercilerine karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücretinin miktarı" kenar başlıklı 169 uncu maddesi şöyledir:

"Yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesinde yazılı miktardan az ve üç katından fazla olamaz."

5. Karar tarihinde yürürlükte olan 24.11.2020 tarihli ve 31314 sayılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin "Amaç ve kapsam" kenar başlıklı 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan düzenlemeye göre" Mahkemelerde, tüm hukuki yardımlarda, taraflar arasındaki uyuşmazlığı sonlandıran her türlü merci kararlarında ve ayrıca kanun gereği mahkemelerce karşı tarafa yükletilmesi gereken avukatlık ücretinin tayin ve takdirinde, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve bu Tarife hükümleri uygulanır."

6. Karar tarihinde yürürlükte olan 24.11.2020 tarih ve 31314 sayılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin "Tarifelerin üçüncü kısmına göre ücret" kenar başlıklı 13 üncü maddesi şöyledir:

"(1) Bu Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde gösterilen hukuki yardımların konusu para veya para ile değerlendirilebiliyor ise avukatlık ücreti, davanın görüldüğü mahkeme için bu Tarifenin ikinci kısmında belirtilen maktu ücretlerin altında kalmamak kaydıyla (7 nci maddenin ikinci fıkrası, 10 uncu maddenin üçüncü fıkrası ile 12 nci maddenin birinci fıkrası, 16 ncı maddenin ikinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla) bu Tarifenin üçüncü kısmına göre belirlenir.

(2) Ancak, hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez.

(3) Maddi tazminat istemli davanın kısmen reddi durumunda, karşı taraf vekili yararına bu Tarifenin üçüncü kısmına göre hükmedilecek ücret, davacı vekili lehine belirlenen ücreti geçemez.

(4) Maddi tazminat istemli davaların tamamının reddi durumunda avukatlık ücreti, bu Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümüne göre hükümlenir."

7. Karar tarihinde yürürlükte olan 24.11.2020 tarih ve 31314 sayılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin "Seri davalarda ücret" kenar başlıklı 22 inci maddesi de şöyledir:

" (1) İhtiyari dava arkadaşlığının bir türü olan seri davalar ister ayrı dava konusu yapılsın ister bir davada birleştirilsin toplamda on dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam avukatlık ücretine, toplamda elli dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %50'si oranında

avukatlık ücretine, toplamda yüz dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %40'ı oranında avukatlık ücretine, toplamda yüzden fazla açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %25'i oranında avukatlık ücretine hükmedilir. Duruşmalı işlerde bu şekilde avukatlık ücretine hükmedilmesi için dosyaya ilişkin tüm duruşmaların aynı gün aynı mahkemede yapılması gerekir."

3. Değerlendirme

1. Yargılama giderlerinden sayılan ve 6100 sayılı Kanun'un 323 üncü, 1136 sayılı Kanun'un 169 uncu ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 1 inci maddelerinde düzenlenen, ancak müstakil bir varlığı olmayan ve ait olduğu davanın konusunu teşkil eden hak ve alacağa sıkı sıkıya bağlı bulunan avukatlık ücretinin, davada haksız çıkan tarafa yükletilmesi gerekir. Zira, haksız davranışta bulunan bir kimsenin, bu haksız davranışının bütün sonuçlarından sorumlu tutulması, hukukun genel kurallarındandır. Kural olarak davada haklı çıkan taraf kendisini vekil ile temsil ettirmiş ise, vekalet ücreti diğer yargılama giderleri gibi haksız çıkan taraftan alınarak haklı çıkan tarafa verilir. Her iki tarafın kısmen haklı kısmen haksız çıkması durumunda, her iki taraf ayrı ayrı vekalet ücretinden sorumlu tutulacak, vekalet ücreti kabul edilen miktara göre davacı yararına, reddedilen miktara göre ise davalı yararına hüküm altına alınacaktır.

2. Kanun yararına temyize konu uyuşmazlıkta, aralarında davacının da bulunduğu ondan fazla işçinin uyuşmazlık konusu dosyanın davalılarını taraf göstererek açtıkları bir kısım işçilik alacaklarının tahsiline ilişkin davalarda; tüm duruşmaların aynı gün aynı mahkemede yapıldığı ve davaların ihtiyari dava arkadaşlığının bir türü olan seri dava şeklinde görülerek hüküm altına alındığı anlaşılmış olup karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 22 nci maddesi uyarınca; toplamda elli dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %50'si oranında vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiği halde bu husus gözetilmeksizin hatalı hukuki değerlendirme ile davacı lehine tam vekalet ücretine hükmedilmesi yerinde görülmemiştir.

3. Kanun yararına temyiz isteminin yukarıda açıklanan sebeplerle kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen kararın kanun yararına bozulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

V. KARAR

Açıklanan sebeple;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere KANUN YARARINA BOZULMASINA,

Dosyanın Mahkemesine iadesine, bozma kararının bir örneğinin Resmi Gazete'de yayınlanması için Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesine,

20.09.2022 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.